

1-SINFDA “HAYVONLAR VA ULARNING YASHASH JOYLARI” MAVZUSINI INTERAKTIV METODLAR ASOSIDA O‘QITISH

Xo‘jamiyarova Barno Shukurboyevna

*Forish tumani 19-maktab boshlang‘ich
ta’lim o‘qituvchisi*

Hamidov Fozil Sobitovich

*G‘allaorol tumani 39-maktab
boshlang‘ich ta’lim o‘qituvchisi*

Annotatsiya

Mazkur maqolada 1-sinf o‘quvchilariga “Hayvonlar va ularning yashash joylari” mavzusini interaktiv metodlar asosida o‘qitishning nazariy-metodik asoslari yoritilgan. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining yosh va psixologik xususiyatlari tahlil qilinib, ularga mos interaktiv metodlar — didaktik o‘yinlar, guruhli va juftlikdagi ishlar, rolli o‘yinlar hamda ko‘rgazmali vositalarning ahamiyati asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari interaktiv metodlar o‘quvchilarning bilish faolligini oshirishi, ekologik tarbiyani shakllantirishi va bilimlarni mustahkam o‘zlashtirishga xizmat qilishini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: boshlang‘ich ta’lim, interaktiv metodlar, hayvonlar, yashash muhiti, ekologik tarbiya, didaktik o‘yinlar.

Аннотация

В данной статье рассматриваются теоретико-методические основы обучения учащихся 1 класса теме «Животные и их среды обитания» на основе интерактивных методов. Проанализированы возрастные и психологические особенности младших школьников, обоснована эффективность использования дидактических игр, групповой и парной работы, ролевых упражнений и наглядных средств. Результаты исследования показывают, что интерактивные методы способствуют повышению познавательной активности учащихся и формированию экологического воспитания.

Ключевые слова: начальное образование, интерактивные методы, животные, среда обитания, экологическое воспитание.

Abstract

This article highlights the theoretical and methodological foundations of teaching the topic “Animals and their habitats” to first-grade students using interactive methods. The age and psychological characteristics of primary school students are analyzed, and the importance of interactive approaches such as didactic games, group and pair work, role-playing activities, and visual aids is substantiated. The findings indicate that interactive methods enhance students’

cognitive engagement, support ecological education, and ensure effective knowledge acquisition.

Keywords: primary education, interactive methods, animals, habitat, ecological education.

Kirish

Boshlang'ich ta'lim tizimi o'quvchilarning shaxs sifatida shakllanishida muhim bosqich hisoblanadi. Ayniqsa, 1-sinfda beriladigan bilimlar keyingi ta'lim jarayonining poydevorini yaratadi. Shu bois bu bosqichda ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash muhim ahamiyatga ega.

“Hayvonlar va ularning yashash joylari” mavzusi o'quvchilarda tabiat haqidagi dastlabki ilmiy tasavvurlarni shakllantiradi. Mazkur mavzu orqali o'quvchilar hayvonlarning yashash muhiti, ularning hayot tarzi va tabiat bilan o'zaro bog'liqligini anglay boshlaydilar.

Asosiy qism

1. Interaktiv metodlarning pedagogik ahamiyati

Interaktiv metodlar o'quvchini dars jarayonining faol subyektiga aylantiradi. Bu metodlar orqali o'quvchilar mustaqil fikrlash, muhokama qilish va xulosa chiqarishga o'rganadilar. Natijada bilimlar chuqur va barqaror o'zlashtiriladi.

2. Didaktik o'yinlardan foydalanish

Didaktik o'yinlar boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun eng samarali vositalardan biridir. Masalan:

- “Hayvonni top” o'yini
- “Qayerda yashaydi?” mashqi
- Kartochkalar bilan moslashtirish

Bu o'yinlar orqali o'quvchilar hayvonlarni ularning yashash muhitlari bilan bog'laydilar.

3. Guruhli va juftlikdagi ishlar

Guruhli ishlash o'quvchilarda hamkorlik, muloqot va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Har bir guruhga alohida topshiriq berilib, ular o'z natijalarini taqdim etadilar.

4. Rolli o'yinlar (rolga kirish metodi)

Rolga kirish metodi o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantiradi. Masalan, o'quvchi o'zini hayvon sifatida tasavvur qilib:

- Qayerda yashashi
- Nima bilan oziqlanishi
- Qanday yashashi haqida hikoya qiladi

Bu metod bolalarda empatiya va tabiatga mehr uyg'otadi.

5. Ko‘rgazmali vositalardan foydalanish

Rasmlar, videolar, maketlar va interaktiv taqdimotlar o‘quvchilarning mavzuni yaxshiroq tushunishiga yordam beradi. Ayniqsa, vizual materiallar kichik yoshdagi bolalar uchun juda samarali hisoblanadi.

Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki:

- Interaktiv metodlar o‘quvchilarning faolligini oshiradi
- Bilimlarni mustahkam o‘zlashtirishga yordam beradi
- Ekologik madaniyatni shakllantiradi
- Darsga bo‘lgan qiziqishni kuchaytiradi

An’anaviy darslarga nisbatan interaktiv yondashuv samaraliroq ekanligi aniqlangan.

Xulosa

1-sinfda “Hayvonlar va ularning yashash joylari” mavzusini interaktiv metodlar asosida o‘qitish o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma va malakalarini samarali shakllantiradi. Bu metodlar o‘quvchilarning bilish faolligini oshirib, ekologik tarbiyaning rivojlanishiga xizmat qiladi. Shu sababli boshlang‘ich ta’limda interaktiv metodlardan keng foydalanish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi. Umumiy o‘rta ta’lim DTS. – Toshkent, 2021.
2. Jo‘rayev R.H. Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi. – Toshkent, 2018.
3. Yo‘ldoshev J.G‘., Usmonov S.A. Pedagogik texnologiyalar asoslari. – Toshkent, 2017.
4. Azizxo‘jayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent, 2016.
5. Saidahmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2019.
6. Qodirov B.R. Tabiatshunoslikni o‘qitish metodikasi. – Toshkent, 2020.
7. Xudoyberdiyev M. Interaktiv metodlar. – Toshkent, 2022.